

Roboti nás přinutí přizpůsobit se

30.01.2018 - Lidové noviny

Autor: Jan Macháček, Strana: 12

Štítky: Daniel Münich, CERGE

Soubory (scany): [1.pdf](#)

Obsah z přepisu příspěvku

DEBATA JANA MACHÁČKA

Komentátor Lidových novin Jan Macháček se každý týden ptá českých ekonomů, pedagogů a analytiků, co soudí o aktuálních a žhavých tématech ze světa ekonomiky a financí.

Slavný americký ekonom Barry Eichengreen se ve svém sloupku *Dva mýty o automatizaci* (Two Myths About Automation, www.socialeurope.eu) vymezil vůči představě, že nám roboti budou brát práci. Podle něj s nimi budeme kooperovat. Roboti budou pro právníky třídit megadata, vyhledávat precedenty a judikatury, ale s klientem si advokát stejně musí promluvit. Zdravotní robot zase sundá pacienta z postele, ale terapii a emoční komunikaci s nemocnými bude i nadále obstarávat sestra. Žádná revoluce se dít nebude; na 70 procent lidí stejně pracuje ve službách.

Co o jeho článku soudíte vy? Připraví nás roboti o práci?

Autor je předseda správní rady Institutu pro politiku a společnost

Daniel Münich: Tempo změny

Z pohledu lidí žijících v 18. i 19. století by se náš svět jevil jako už dávno přeplněný roboty. Těmi by z tehdejšího pohledy byly i dnes prachobyčejné mobilní telefony. Míru současné robotizace si tehdy nikdo nedokázal představit a i přízemní představy tehdy stačily, aby se ve společnosti šířily zbytečně panické obavy o definitivním konci práce pro obyčejné lidi.

Obavy nejsou namístě ani dnes. Principiálně vidím pouze jedinou zásadnější odlišnost od tehdejší doby a všech dob lidstva předchozích: mnohem vyšší tempo změn, s jakým vznikají a zanikají profese a mění se jejich vnitřní obsah. Vede to k tomu, že profesní změny, které se dříve daly zvládat poměrně pomalou a sociálně citlivou generační výměnou, teď bude muset společnost zvládat cestou změn během života jednotlivců. Prostředí bude vytvářet mnohem větší tlak na permanentní celoživotní učení, nebude už tak snadné se ve středním věku oddat pohodlné profesní rutině.

Ale asi nejtěžší bude zátěž lidské psychiky. Změny totiž půjde jen obtížně předvídat, lidem nebude jasné, z které strany přijde další vlna změn, a budou vystaveni trvalé profesní nejistotě a častějšímu zmaření svého dosavadního investování se do profese. Jak to kdo a která společnost budou zvládat, bude do velké míry záviset na kvalitě počátečního vzdělávání, dostupnosti vzdělávání celoživotního a na pružnosti sociální sítě.

O práci se kvůli robotům rozhodně nebojme. Měli bychom se ale začít bát, že nestihneme včas předělat náš vzdělávací a sociální systém.

DANIEL MÜNICH CERGE-EI

Michal Skořepa: Byla by to naše chyba

Robotizace sama o sobě může počet pracovních míst v čistém vyjádření snížit, jestliže počet zaniklých míst bude

menší než počet nových míst, která díky ní vzniknou. Poměr zaniklých a nově vytvořených míst bude hodně záležet na konkrétním oboru.

Bez ohledu na okamžitý dopad samotné robotizace se však v delším období můžeme spoléhat na základní pravidla nabídky a poptávky. Pokud majitelé firem ušetří na lidské práci, měli by být tlačeni konkurencí ke snížení cen své produkce. Jejich klienti tak budou mít více peněz na utrácení v jiných oborech, kde by tak měla zaměstnanost narůst. Můžeme si pomoci daty: přestože automatizace je heslem posledních desetiletí v celém vyspělém světě, míra zaměstnanosti podle dat dostupných od poloviny minulého století v tomto světě spíše narůstá.

Tento proces bude tím hladší, čím lépe budou splněny dvě základní podmínky: konkurenční prostředí v ekonomice a mobilita pracovní síly ve smyslu oborovém a v případě potřeby i geografickém. A odtud plynou jasné domácí úkoly pro stát: hlídat dodržování pravidel hospodářské soutěže, posilovat pružnost vzdělávacího a rekvalifikačního systému a zlepšovat dopravní i komunikační infrastrukturu. Pokud robotizace dlouhodobě vezme nám lidem práci, nebude to chyba její, ale naše.

MICHAL SKOŘEPA analytik České spořitelny

Michal Pícl: Dbát na lidskou tvář revoluce

Technologické změny probíhají možná dynamičtěji, než jsme ochotni si připustit, nikoli náhodou se mluví o revoluci. Rozvoj umělé inteligence roste raketovým tempem. Čtvrtá průmyslová revoluce není žádný neviditelný fenomén, žádná paní Columbová, o které se pořád jen mluví a nikdo ji nikdy neviděl.

Dnes nám nové technologie pomáhají usnadnit práci, zítra nás o ní mohou stejně tak připravit. Pracovní síla bude vytěšňována z výrobního procesu a nahrazována stroji. Zboží si v obchodech můžeme sami namarkovat, není potřeba prodavaček u kas. Kdo se špatně učil cizí jazyky, nepotřebuje tlumočnicka: stačí chytrá aplikace v mobilu. Univerzitní kurzy na vysokých školách se dají absolvovat online.

Nebo si připomeňme nedávnou kauzu útlumu těžby v OKD – ta byla přece také způsobena technologickým pokrokem, byť v jiných zemích.

Čtvrtá průmyslová revoluce zasáhne prakticky do všech oborů. A je jedno, zda jde o výrobu zboží, či poskytování služeb. Digitalizace nám pomáhá udržet vysoké tempo růstu produktivity práce. Stále větší část práceschopného obyvatelstva se ale kvůli ní bude stávat nezaměstnatelnou.

Na tuto proměnu se musíme dívat z více úhlů. Jen si vzpomeňme, co za sociální důsledky měly předešlé průmyslové revoluce. Raději bych se snažil dbát na lidskou tvář další podobné revoluce než bezhlavě naskočit na „optimismus 4.0“ (a zpětně se divit).

Bude na státu, případně na dalších relevantních hráčích, kteří nebudou sledovat jen prostý zisk, aby díky reformovanému vzdělávacímu systému dokázal lidi přeškolit a pomohl jim umístit se v jiné pozici na trhu práce. Aby se trvale podílel na tvorbě nových pracovních míst. Aby bránil principy humanizace práce. Nebo aby dokázal čelit nárůstu nežádoucího sociálního napětí a frustrace ve společnosti, kterou s sebou hromadné ztráty zaměstnání budou přinášet.

Čtvrtá průmyslová revoluce totiž není jen o robotech a hezkých příbězích, které známe ze sci-fi. V pozadí vždy stojí lidé a s nimi etické otázky.

MICHAL PÍCL Podnikohospodářská fakulta VŠE, ředitel Odboru analýz a informací, Úřad vlády ČR

Dušan Tříška: Pseudoproblém západních intelektuálů

Již jednou jsme na podobnou otázku v této debatě odpovídali, a v návaznosti na svou odpověď jsem dokonce dostal příležitost se ve stejném duchu vyjádřit i pro Radiožurnál. Výstižný je titulěk tohoto videa: „Některé profese zaniknou. No a co?“ Základem mých sdělení tam i onde stále je, že s ekonomikou je naopak něco v nepořádku, když

podnikatelská odvětví a s nimi i profese nemají dostatečně jednoduchou možnost zvolnit prostor osobám, které se chtějí pokusit o něco nového.

Méně triviální by snad mohla být moje kritika samotného pojmu „robot“, který přinejmenším laické veřejnosti vnucuje představu pand'uláka, který se naučí česky, a proto i vyluxovat byt. Tuto kritiku opírám o příklad „krabičky“, která nám podle okolností v autě přisvítila palubní desku. Taková krabička sice neluxuje, ale zase umí sledovat okolí, shromáždit o něm relevantní data a na základě jejich vyhodnocení otočit příslušným knoflíkem. To vše zcela „autonomně“, aniž ji o to musí kdokoli žádat. Tím chci říci, že „krabičky“ uvedeného typu už dávno nahradily servismany s baterkou a nikdo se nepotřeboval ptát, co tito servismani dělají dnes.

Z téměř politologického hlediska pak řadím uvedené téma mezi pseudoproblémy, kterými svou mysl zahlcují západní intelektuálové. Stačilo by totiž, kdyby se podívali, jak rychle se v 90. letech lidé dokázali „přeškolit“ třeba u nás – jedině, co k tomu potřebovali, byla dostatečně svobodná společnost, tj. i co nejméně regulovaná ekonomika.

DUŠAN TRÍŠKA

Debaty je redakčně krácena. Dále do ní přispěli Edvard Outrata, Kryštof Kruliš a Dominik Stroukal. Celé texty najdete na adrese www.ceskapozice.lidovky.cz

Míra zaměstnanosti podle dat dostupných od poloviny minulého století spíše narůstá

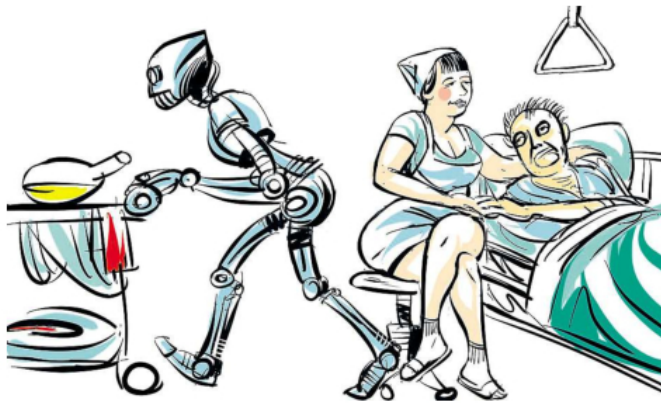
Pokud robotizace dlouhodobě vezme nám lidem práci, nebude to chyba její, ale naše

ILUSTRACE RICHARD CORTÉS

Roboti nás přinutí přizpůsobit se

Komentátor i lidových novín
Jana Macháčka se hoří
téměř páté české ekonomii,
pedagogi a analytici, co
souhlasí s abstraktní a zbytečnou
i tématy ze světa
ekonomiky a financí.

Slovem americký ekonom Harry Enten-gramen se v poslední době často setkáváme. Jeho kniha *Two Myths About Automation*, www.aei.org/publications/wpapers/display.cfm?idwp=100000001, říká, že zatímco lidé bojí, že budou nahrazeni roboty, ve skutečnosti budou jen doplněni. Roboti budou pro pracovníky tím, čím byly stroje před nimi. Využití robotů v zemědělství, v průmyslu a v dopravě, ale i v službách, se v posledních letech rozvíjí velmi rychle. Zdá se, že roboti začnou nahradit práci lidí v továrnách, ale také v kancelářích, v zemědělství, v dopravě a v službách. Zdá se, že roboti začnou nahradit práci lidí v továrnách, ale také v kancelářích, v zemědělství, v dopravě a v službách. Zdá se, že roboti začnou nahradit práci lidí v továrnách, ale také v kancelářích, v zemědělství, v dopravě a v službách.

užich učeb. Aby mohli principy ekonomie naučit patce. Nebo aby dokázali číst a psát, nebo třeba řídit auto. Tohle je otázka, kterou se musí lidé naučit, protože se s nimi budou muset setkat. Člověk přitom sice revoluce to- už není jen o robotech a kladných příležitostech, které nastane za 20-30 let. V pozadí vždy stojí lidé a s nimi jejich otázky.

Dušan Trška:
Pseudoproblém západních intelektuálů

Já bychom se nemuseli bát, že roboti nahradí práci lidí. Roboti budou jen doplněni. Využití robotů v zemědělství, v průmyslu a v dopravě, ale i v službách, se v posledních letech rozvíjí velmi rychle. Zdá se, že roboti začnou nahradit práci lidí v továrnách, ale také v kancelářích, v zemědělství, v dopravě a v službách. Zdá se, že roboti začnou nahradit práci lidí v továrnách, ale také v kancelářích, v zemědělství, v dopravě a v službách.

Míra zaměstnanosti podle dat dostupných od poloviny minulého století spíše narůstá

Dušan Trška:
Tempo změny

Zemědělství, průmyslu a služebních profesí. Tímto by se mělo říci, že roboti nahradí práci lidí v továrnách, ale také v kancelářích, v zemědělství, v dopravě a v službách. Zdá se, že roboti začnou nahradit práci lidí v továrnách, ale také v kancelářích, v zemědělství, v dopravě a v službách.

Obavy nejsou nezakladné ani dnes. Principiálně vidím posun zejména v zemědělství, v průmyslu a v službách. Roboti budou jen doplněni. Využití robotů v zemědělství, v průmyslu a v dopravě, ale i v službách, se v posledních letech rozvíjí velmi rychle. Zdá se, že roboti začnou nahradit práci lidí v továrnách, ale také v kancelářích, v zemědělství, v dopravě a v službách.

DEBATA
JANA MACHÁČKA

Miroslav Pítek:
Dělat na řídkém trávě
nejde

Roboti nahradí práci lidí v továrnách, ale také v kancelářích, v zemědělství, v dopravě a v službách. Zdá se, že roboti začnou nahradit práci lidí v továrnách, ale také v kancelářích, v zemědělství, v dopravě a v službách.

Pokud robotizace dlouhodobě vezme nám lidem práci, nebude to chyba její, ale naše

logickým pokračováním, být v ústředí změny.
Člověk přitom sice revoluce to- už není jen o robotech a kladných příležitostech, které nastane za 20-30 let. V pozadí vždy stojí lidé a s nimi jejich otázky.

Dušan Trška:
Pseudoproblém západních intelektuálů

Dušan Trška:
Pseudoproblém západních intelektuálů

